

Czy ustawodawca udzielił radom kompetencji do różnicowania stawek za odbiór śmieci w systemie, który zacznie funkcjonować od początku lipca 2013 roku?

Daniel Chojnacki

radca prawny, counsel w kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

Uchwała rady gminy może wskazać tylko jedną metodę określania podstawy stawki. W obecnym stanie prawnym nie jest zatem dopuszczalne łączenie dwóch lub więcej metod (stawka hybrydowa), np. połączenie stawki opartej na powierzchni lokalu i liczbie osób. Obecne brzmienie ustawy nie przesądza o dopuszczalności różnicowania stawek w ramach jednej wybranej metody. Dopuszczenie takiej możliwości z pewnością spełniłoby postulat większej sprawiedliwości opłaty, np. w przypadku wprowadzenia opłaty od powierzchni lokalu. Dotychczasowe stanowisko regionalnych izb obrachunkowych w kwestii możliwości zróżnicowania wysokości stawki od wielkości gospodarstwa domowego nie jest jednolite.

W mojej ocenie punktem wyjścia dla oceny dopuszczalności różnicowania stawek w świetle aktualnego brzmienia ustawy jest wskazany powyżej nakaz stosowania jednej metody określania stawki. Wnioski co do dopuszczalności różnicowania stawek będą zależne od analizowanej metody. Np. zróżnicowanie w przypadku metody opartej na gospodarstwie i wprowadzenie różnych stawek zależnych od wielkości gospodarstwa domowego jest, w moim przekonaniu, niezgodne z zakazem łączenia dwóch metod (połączeniem metody opartej na gospodarstwie domowym i liczbie mieszkańców). Odmiennie rzecz się przedstawia przy metodzie opartej na np. na wielkości powierzchni lokalu. Nie widzę bowiem przeciwwskazań, aby wprowadzić w uchwale jeden lub więcej degresywnych progów różnicujących stawkę w zależności od wielkości lokalu; w przypadku powierzchni lokalu większej od określonej wartości progowej, powierzchnia ta jest obciążona opłatą w mniejszym stopniu niż powierzchnia lokalu w części poniżej wartości progowej. Przykładowo – wartości progowe to 70 m² oraz 150 m²; powierzchnia lokalu do 70 m² obciążona jest stawką w wysokości X, powierzchnia lokalu pomiędzy 70 m² a 150 m² obciążona jest stawką wysokości 70 proc. X, zaś powierzchnia powyżej 150 m² obciążona jest stawką w wysokości 30 proc. X. Odmiennym zagadnieniem jest kwestia dopuszczalności stosowania dopłat o charakterze socjalnym, np. zależnych od wielkości dochodu na osobę w gospodarstwie domowym.